

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 8, 26. april 2018

Indhold

- MARK
- Aktuelt i marken
- Vandingsbehov
- Svampebekæmpelse i vintersæd

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Marie Uth

Der er stor travlhed i marken i øjeblikket. Der mangler endnu at blive sået lidt vårsæd, og der er mange andre opgaver, der presser sig på. Der er kraftig vækst i vintersæden, og markvandingen er startet op i de første afgrøder på grovsandede jorde.

Billede 1 Nyfremspiret vårbyg, som er etableret pløjefrit med "notill-metoden" (Foto: Jens Nygaard Olesen, SAGRO).

Begyndende angreb af meldug

Der er fundet meldug i enkelte marker med vinterhvede og tritcale på udsatte lokaliteter, hvilket vil sige skarp sandjord og i lune lommer af marken. Hold øje med udviklingen af meldug.

Læs om bekæmpelse i kapitlet "Svampebekæmpelse i vintersæd".

Billede 2 Angreb af meldug i vinterhvede-sorten Sherif fotograferet 23. april (Foto: Michael Fleng, SAGRO).

Aktuelt i vintersæd

Vintersæden bør færdiggødskes nu. Det er især aktuelt i vinterrug og vinterbyg, som udvikles hurtigt i øjeblikket. Hvede kan også fint færdiggødskes i den kommende uge.

Kornet er i strækingsfasen, og i forhold til vækststadiet er det et godt tidspunkt at vækstregulere. Vejret er dog ustadigt med få muligheder for sprøjtning. De relativt kølige temperaturer betyder også, at en vækstregulering har lidt lavere effekt end ved optimale temperaturer. Vi kan allerede nu se effekt af nogle af de tidlige vækstreguleringer som er foretaget midt i april.

Læs mere om vækstregulering i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5**.

Opfølgende ukrudtsbekæmpelse er aktuel i den kommende uge. Der har været en del fremspiring af nyt ukrudt i denne uge. Vi forventer at det meste er spiret frem indenfor 3-4 dage, da regnvejret har sat gang i spiring af frøene.

Læs mere om opfølgende ukrudtsbekæmpelse i sidste nummer af **TILVÆKST Salgsafgrøder**.

Slut med Matrigon i vinterraps

Det er nu generelt for sent at bekæmpe kamiller i vinterraps. De første rapsplanter har fået gule blomster, og sprøjtefristen er dermed overskredet. Men der har også været rigtig gode muligheder for at bekæmpe kamiller i vinterraps i dette forår.

Billede 3 Vinterraps fotograferet den 24. april. Afgrøden er tæt på begyndende blomstring (Foto: Jens Nygaard Olesen).

Glimmerbøsser

Aktuelt er der aktivitet af glimmerbøsser i rapsen. I weekenden fik vi en større indflyvning, og i mange marker er der fundet i omegnen af 3-7 glimmerbøsser pr. plante. Efterfølgende har vi fået køligere vejr, og de tilstedeværende glimmerbøsser er ikke ret aktive. Desuden er rapsen i rigtig god vækst, og derfor mere robust overfor angreb.

På nuværende tidspunkt er skadetærsklen 10 glimmerbøsser pr. plante, og derfor er det de færreste steder, at skadetærsklen er overskredet. Der er foretaget en bekæmpelse i et mindre antal marker.

Vær opmærksom på at en bekæmpelse kun beskytter i en kort periode. Mavrik har kun effekt på glimmerbøsser, der rammes, og der er hele tiden nye indflyvninger til marken. Avaunt, Biscaya og Plenum virker både på glimmerbøsser, som rammes, og derudover optages midlerne i vokslaget, hvorved glimmerbøsserne optager midlet ved gnaw i planten. Nyvækst er ikke beskyttet af en behandling, og derfor forventer vi at genbehandling er nødvendig efter 5-7 dage, hvis der fortsat er betydelig tryk af glimmerbøsser.

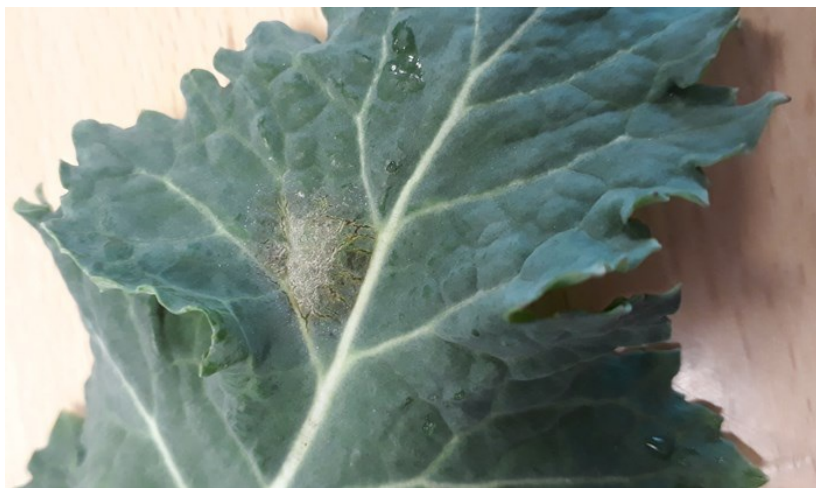
Glimmerbøsser kan primært gøre skade i knopstadiet. Efter begyndende blomstring er bekæmpelse kun aktuel ved meget kraftige angreb i størrelsesordenen 20 glimmerbøsser pr. plante.

Læs mere og se løsningsforslag i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5**.

Lys bladplet

Der er forekomst af lys bladplet i mange marker. Angrebene er dog moderate. Der er begrænset gevinst ved at bekæmpe lys bladplet i foråret. Ved meget kraftige angreb, og hvor der alligevel køres i marken, kan der eventuelt medtages 0,5 l/ha Folicur EW 250. Desværre er det ikke en effektiv løsning, og der er begrænset betaling for behandlingen.

Normalt foretages bekæmpelse af lys bladplet om efteråret. Sygdommen kan allerede på det tidspunkt ses i marken.

Billede 4 Lys bladplet i vinterraps (Foto: Nicolai Smed Kjær, SAGRO).

Vandingsbehov

Markvanding er startet op i denne uge i vinterraps, frøgræs og vinterbyg på grovsandede jorde. Der kom heldigvis lidt vand i går nat – ca. 5-15 mm i vores område, og der er udsigt til mere regn søndag/mandag.

Vinterraps, frøgræs og vinterbyg forbruger meget vand i øjeblikket. Hold øje med om jorden er ved at tørre ud. Vinterbyg er særligt følsom over for vandmangel i strækningsfasen, som afgrøden er nu i begyndende strækning. Vinterraps er mest følsom over for vandmangel under blomstringen. Det er derfor vigtigt at afgrøden er vandet op inden da. Fordampningen er lidt lavere i frøgræs, men da det er en højværdi-afgrøde, er det vigtigt at starte vandingen op i god tid.

Fra næste uge følger vi vandbalancen i Vandregnskab Online på en række lokaliteter i SAGROs område.

Svampebekæmpelse i vintersæd

Af planterådgiver Marie Uth

I dette kapitel giver vi et overblik over svampesygdomme i vintersæd, behov for bekæmpelse samt løsningsforslag. For alle fire vintersædsarter er skadetærskler angivet i tabel 1 og løsningsforslag er angivet i tabel 2.

Vinterhvede

Septoria er den vigtigste sygdom i vinterhvede. Bekæmpelse af septoria kræver 2-3 svampesprøjtninger. Sprøjtning af fanebladet er den vigtigste sprøjtning, og det er vigtigt at holde hele fanebladet beskyttet.

Vi stiler normalt efter en to-delt sprøjtning på hhv. fanebladet og ved skridning. Hvis der kommer en fugtig periode i st. 32-33 (begyndelsen af maj), kan overskridelse af skadetærsklen udløse en ekstra sprøjtning, hvorved vi ender med tre sprøjtninger. En "forsikringsprøjtning" udført før stadie 32 bør undgås, da det fremmer udvikling af resistens. Bemærk også at sorten Sherif er mindre modtagelig for septoria, og her kan nøjes med 1-2 behandlinger mod septoria.

Ved fanebladet anvendes et SDHI-middel, som har den bedste effekt mod septoria. Det vil sige Propulse, Viverda eller Bell. Det er også god praksis at skifte mellem de forskellige virkemekanismer, og også gerne anvende blandinger. Nogle midler indeholder dog flere aktivstoffer, og fungerer dermed som en blanding. I løsningsforslagene i tabel 2 er der taget højde for forebyggelse af resistens.

Sørg for at anvende rigeligt med vand ved sprøjtninger på faneblad og aks, da det fremmer effekten på septoria. Det er passende med 150-200 l vand pr. ha afhængigt af fugt i afgrøden. En stor vandmængde er i øvrigt altid en god idé ved svampesprøjtninger på afgrøder med stor bladmasse.

Meldug så vi i stort omfang sidste år. Meldug ser voldsomt ud, men ofte er det ikke rentabelt at foretage bekæmpelse. Bekæmpelse er primært relevant omkring begyndende strækning, og meldug er mest tabsvoldende på arealer med skarp sandjord og lune lokaliteter, hvor det kan udvikle sig hurtigt. På nuværende tidspunkt er der fundet betydelige

mængder meldug på enkelte udsatte lokaliteter. Torp er den mest modtagelige sort, men alle sorter kan få meldug under gunstige forhold. Meldug bekæmpes bedst med Talius anvendt ved begyndende angreb, så det er vigtigt at tjekke marker for meldug.

Gulrust kan især forekomme i sorten Benchmark, og gulrust bør bekæmpes så snart et angreb er konstateret. Anvend også Bell eller Viverda ved fanebladssprøjtningen, da disse har den bedste effekt på gulrust.

Se skadetærskler i tabel 1 og løsningsforslag i tabel 2.

Vinterbyg

I vinterbyg kan der både være behov for at bekæmpe skoldplet, bygbladplet, bygrust og meldug. Skoldplet og bygbladplet er meget udbredt og udløser ofte en behandling. Der er fundet skoldplet i bunden af afgrøden i en del marker. I pløjefri systemer med byg som forfrugt kan angrebene være meget kraftige.

Det har ofte været bedst at udføre en enkelt svampesprøjtning omkring begyndende skridning. Til tider vil skadetærsklen for de nævnte sygdomme også udløse en bekæmpelse i strækningsfasen. Ved et højt smittetryk af bygrust kan der være behov for en sen supplerende bekæmpelse.

Ramularia kan også udvikle sig kraftigt efter gennemskridning og i 2017 blev der opnået merudbytter for at bekæmpe ramularia. Effekt på ramularia opnås ved brug af et SDHI-middel ved gennemskridning. Af SDHI-midlerne er Propulse et oplagt valg i vinterbyg, da Propulse har god effekt på byg-sygdomme. Blanding med Comet Pro styrker effekten på bygrust.

Se skadetærskler i tabel 1 og løsningsforslag i tabel 2.

Vinterrug

Rug er en sund afgrøde, hvor der ofte ikke er betaling for en svampebekæmpelse. **Brunrust** er den vigtigste sygdom, og ved kraftige angreb er den meget tabsvoldende. Brunrust ses typisk fra gennemskridning, og betydelige angreb bekæmpes frem til blomstringen er afsluttet.

Se skadetærskler i tabel 1 og løsningsforslag i tabel 2.

Triticale

I triticale skal der især holdes øje med angreb af **gulrust**. Gulrust er meget tabsvoldende, og de dyrkede sorter er alle mere eller mindre modtagelige for gulrust. Der er allerede fundet gulrust i flere marker. Det er vigtigt at foretage bekæmpelse allerede ved de tidlige angreb, men til gengæld kan der opnås god effekt ved lave doser.

De fleste af sorterne er også relativt modtagelige for **meldug**, dog er sorten Neogen ikke særlig modtagelig. **Septoria** er et langt mindre problem i triticale end i hvede, men i meget fugtige år kan der være behov for bekæmpelse.

Se skadetærskler i tabel 1 og løsningsforslag i tabel 2.

Tabel 1 Skadetærskler for de vigtigste svampesygdomme i vintersæd (kilde: Seges).

Sygdom	Afgrøde	Skadetærskel
Meldug	Vinterhvede frem til st. 31	10 % angrebne planter
	Vinterhvede fra st. 32	25 % angrebne planter
	Rug frem til skridning	25 % angrebne planter
	Vinterbyg fra st. 32	25 % angrebne planter
	Triticale frem til skridning	25 % angrebne planter
	Triticale fra beg. skridning	50 % angrebne planter
Skoldplet	Vinterbyg fra st. 31	10 % angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør
	Rug fra st. 32	Kraftige angreb, der breder sig opad i afgrøden
Bygbladplet	Vinterbyg fra st. 32	10 % angrebne planter
Septoria	Vinterhvede	Fire dage med nedbør fra st. 32. Dog tælles først fra st. 37 i sorterne Sheriff og Creator.
Gulrust	Vinterhvede	Ved konstateret angreb
	Triticale	Ved konstateret angreb
Brunrust	Rug	10 % angrebne planter
Bygrust	Vinterbyg fra st. 32	10 % angrebne planter

Tabel 2 Løsningsforslag til svampebekæmpelse i vintersæd. Den lave dosis vil typisk være tilstrækkelig, men den høje dosis vælges ved meget kraftige angreb.

Hvede					
Løsning	Sygdomme	Anbefalet vækstst.	Middel	Dosis	Vejl. pris
1	Meldug	Fra st. 29	Talius	0,15-0,2	101-134
2	Septoria, (meldug)	St. 32-37	Prosaro	0,25-0,4	87-139
3	Septoria, (meldug)	St. 32-37	Orius	0,3-0,45	53-79
4	Septoria, gulrust, hvedebladplet, (samt aksfusarium, hvis anvendt ved afsluttende skridning)	St. 37-55	Propulse + Comet Pro	0,4 + 0,2	242
5	Septoria, gulrust	St. 37-55	Bell + Comet Pro	0,4-0,5 + 0,2	254-300
6	Septoria, gulrust	St. 37-55	Viverda + Ultimate S	0,45-0,75 + 0,45-0,75	228-377
7	Septoria, gulrust, (meldug)	St. 37-55	Bell + Prosaro	0,3-0,4 + 0,15-0,25	189-269
Triticale					
Løsning	Sygdomme	Anbefalet vækstst.	Middel	Dosis	Vejl. pris
1	Meldug	Fra st. 29	Talius	0,15-0,2	101-134
2	Gulrust, meldug, septoria	St. 33-65	Proline + Orius	0,1-0,2 + 0,15-0,25	74-140
3	Gulrust, meldug septoria,	St. 33-65	Prosaro	0,25-0,4	87-139
4	Gulrust, meldug septoria,	39-65	Orius + Propulse	0,25-0,3 + 0,25	150-159
5	Gulrust, septoria,	39-65	Bell + Comet Pro	0,25-0,35 + 0,1-0,15	150-214
Vinterbyg					
Løsning	Sygdomme	Anbefalet vækstst.	Middel	Dosis	Vejl. pris
1	Bygmeldug, bygrust	St. 31-37	Orius	0,30	53
2	Skoldplet, bygmeldug, bygrust	St. 31-37	Prosaro	0,25-0,4	87-139
3	Skolplet, bygbladplet, bygrust, bygmeldug, ramularia	St. 37-55	Propulse + Comet Pro	0,4-0,5 + 0,20	242-285
4	Skolplet, bygbladplet, bygrust, bygmeldug	St. 37-55	Proline + Comet Pro	0,2-0,3 + 0,25	186-234
5	Bygrust	St. 55-69	Orius	0,30	53
Vinterrug					
Løsning	Sygdomme	Anbefalet vækstst.	Middel	Dosis	Vejl. pris
1	Meldug	Fra st. 29	Talius	0,15-0,2	101-134
2	Skoldplet, brunrust	St. 33-65	Prosaro	0,25-0,4	87-139
3	Skoldplet, brunrust	St. 33-65	Proline + Orius	0,1-0,15 + 0,3-0,4	101-142
4	Brunrust	St. 55-65	Orius	0,50	88

Begrænsning i godkendelsen

For flere midler gælder, at der skal gå 2 eller 3 uger mellem to behandlinger med midlet. Det gælder f.eks. Prosaro og Proline. Pesticidkontrollen i FarmTracking fanger ikke disse fejl.

En række af de nævnte midler er kun godkendt til anvendelse 1 eller 2 gange pr. vækstsæson. Normalt giver begrænsningerne ingen problemer, da det generelt er en fordel at begrænse antallet af behandlinger og at anvende forskellige midler.

Læs dog altid etiketten inden svampebehandlingen.

Aproach

Firmaet har afmeldt Aproach. Evt. restlager må lovligt anvendes indtil 01-12-2018, hvorefter der er opbevarings- og anvendelsesforbud.